

دواهای تداوی ناجوری روانی چیست؟

دواهای تداوی ناجوری روانی دوا هائی هستند که برای تداوی انواع امراض روحی که به آنها ناجوری روانی psychotic illness می گویند به کار می روند.

امراض روانی سایکوتیک کدامند؟

ناجوری های روانی امراض روحی هستند که بر نحوه تفکر، احساس یا کردار اشخاص اثر دارد. کسانی که ناجوری روانی دارند ممکن است برای تشخیص اینکه در عالم واقعی در حقیقت چه رخ می دهد و یا رخ نمی دهد، مشکل پیدا کنند. علائم امراض روحی در بسیاری از ناجوری های روانی از قبیل اختلال روحیه (bipolar disorder - دو قطبی شدن روحیه)، افسردگی، روان پریشی psychosis بخاطر استفاده از مواد مخدر، و شیذوفرنی schizophrenia دیده می شوند.

افراد مبتلا به ناجوری های روانی علائم ذیل را تجربه می نمایند:

- او هام: کسی که دچار وهم شده باشد چیزی را می بیند، می شنود، احساس می کند، می بوید و می چشد که در واقع وجود ندارد. مثال وهم، شنیدن صدائی است که هیچ فرد دیگر آن را نمی شنود.
- او هام باوری: کسی که به او هام باوری مبتلا است اعتقاداتی دارد که درست نمی باشد. برای مثال ممکن است بر این باور باشد که یک شخص دیگر فکر او را می خواند.
- فکر بی نظم: کسی که فکر بی نظم دارد نمی تواند به درستی فکر کند.

دواهای تداوی ناجوری روانی کمک می نمایند تا این علائم مهار شوند.

انواع دوا های تداوی ناجوری های روانی کدامند؟

دو نوع عمده از این دواهای تداوی ناجوری روانی وجود دارند:

1. نوع معمول: دواهای قدیمی که بر علیه امراض روحی می باشند.
 2. نوع غیر معمول: شامل دواهای نو بر علیه امراض روحی می باشند.
- داکترتان با شما در مورد انتخاب بهترین نوع دوا بر علیه امراض روحی برای شما، صحبت خواهد نمود. نمونه هایی از دواهای تداوی امراض روحی:

انواع غیرمعمول دواهای تداوی ناجوری های روانی

Amisulpride (نام تجاری سولیان Solian™)	آمیسلپراید
Aripiprazole (نام تجاری ایلپیفی Abilify™)	اریپیرازول
Clozapine (نام های تجاری کلوپین Clopine™، کلوزاریل Clozaril™، کلوزین Closyn™)	کلوزاپین
Olanzapine (نام تجاری زپیکسا Zyprexa™)	اولانزاپین
Paliperidone (نام تجاری اینویگا Invega™)	پالپیریدون
Quetiapine (نام تجاری سروکیل Seroquel™)	کیتیاپاین
Risperidone (نام تجاری رسپیردال Risperdal™)	رِسپیریدون
Ziprasidone (زیلدوکس Zeldox™)	زپیرازیدون

انواع معمول دواهای تداوی ناجوری های روانی

Chlorpromazine (نام تجاری لارگکتیل Largactil™)	کلروپرومازین
Flupenthixol (نام تجاری فلوانکسول Fluanxol™)	فلوپنتیکسول
Fluphenazine (نام تجاری مُدیکیت Modecate™)	فلوفنازین
Haloperidol (نام های تجاری سریناس)	هالوپریدول
Serenace™ و Haldol™	تزیلوپروزازین
Trifluoperazine (نام تجاری ستلازین Stelazine™)	تریفلوپرازین
Zuclopentixol (نام تجاری کلوپیکسول Clopixol™)	زوکلوپنتیکسول

داکتر من به چه چیز ضرورت دارد تا برایم دوا تداوی ناجوری روانی بدهد؟

به داکترتان آن حد که می توانید راجع به علائم و سوابق طبی خود معلومات بدهید و اینکه چقدر سگرت می کشید یا الکل می نوشید و اینکه آیا شما از مواد مخدر استفاده می کنید یا نه. مهم است که داکتر شما بدانند در گذشته چه مرض هایی داشته اید، از قبیل امراض قلبی و عروقی یا هر نوع دوابی که شما استفاده می کنید.

اگر شما هر نوع عارضه جانبی را تجربه کردید که در این جدول نبود، مطلب را با داکترتان در میان بگذارید.

دوا سازهای مسلکی و متخصصین دارونی (فارماکولوژیست ها) هم می توانند در مورد عوارض جانبی دواهای تداوی ناجوری های روانی کمک کنند؛ ولی هر نوع تغییر دوا باید فقط توسط داکتر شما انجام شود.

دوستان و خویشاوندان برای حمایت و مواظبت حائز اهمیت هستند ولی ممکن است جواب های صحیحی برای پرسش های شما نداشته باشند. هر مریض با مریض دیگر تفاوت دارد. بنا بر این، همه معلوماتی که در انترنت هست برای ناجوری شما نه دقیق است و نه مختص شرایط خاص شما می باشد.

علائم و احیانا عوارض جانبی حاصل از دوا خود را یادداشت کنید. وقتی نزد داکتر می روید این یادداشت ها را با خود ببرید و اگر ضرورت داشتید پرسان کنید که چگونه دواهای تداوی ناجوری روانی در مورد شما اثر بخش است.

نشریه Medimate که به بسیاری از لسان ها موجود می باشد، می تواند به شما کمک نماید استفاده از دواهای ضد امراض روانی سایکوتیک و سایر دواها را با کمک داکترتان بفهمید. این نشریه و سایر معلومات مفید، در وبسایت National Prescribing Service Medicinewise (NPS) (خدمات ملی تجویز استفاده معقول از دوا):

www.nps.org.au/translated-health-information-about-medicines موجود می باشد.

در باره مصرف دوا های تداوی ناجوری روانی چه مطلب دیگری را باید بدانم؟

برای نظارت بر صحتمندی عمومی بدن، دست کم هر شش ماه یک بار باید به داکترتان مراجعه کنید. باید گوشش کنید که از هوای بسیار گرم و مرطوب پر هیز نمانید. دواهای تداوی ناجوری روانی ممکن است بر توانایی بدن شما برای تحمل درجات حرارت هوای گرم اثر داشته باشد.

در هنگام مصرف دواهای تداوی ناجوری روانی باید از مصرف الکل (شراب، بیر، و عرق و از جمله معجون های الکولی) پرهیز کنید. تداوی ناجوری روانی می تواند اثر الکل را افزایش دهد و این باعث می شود نتوانید به درستی تفکر کنید. آمیختن الکل با دواهای تداوی ناجوری روانی می تواند اثرات الکل را تشدید نماید.

کشیدن سگرت می تواند بر دواهای تداوی ناجوری روانی شما اثر داشته باشد. اگر سگرت می کشید باید با داکترتان صحبت کنید. اگر تغییری در میزان مصرف سگرت خود می دهید مهم است داکترتان آن را بدانند.

هنگام مصرف دوا های تداوی ناجوری روانی باید همچنین از مصرف سایر مواد (از قبیل چرس یا ماری جوانا، آمفتامین، یا مواد مخدری که پیچکاری می شوند) خودداری کنید. این قبیل مواد ممکن است علائم شما را تشدید نمایند.

اگر قصد دارید اولاد دار شوید، باید به داکترتان معلومات دهید. اگر حامله هستید، باید فوری با داکترتان تماس بگیرید. موقعی که دوا های تداوی ناجوری روانی را مصرف می کنید، اگر به اولاد خود شیر می دهید باید مطلب را با داکترتان در میان بگذارید.

هرگز دواهای تداوی کننده ناجوری روانی خود را به دیگری ندهید. دوا های شما برای علائمی تجویز شده که شما دارید و مطابق سوابق طبی شما می باشد. دواهای تداوی ناجوری روانی برای اشخاص دیگر ممکن است مضر باشد. اگر کسی را که می شناسید که علائمی مشابه شما دارد، او را تشویق کنید نزد یک داکتر برود.

اگر برای صحبت کردن به انگلیسی به کمک ضرورت داشته باشم چه باید بکنم؟

اگر برای صحبت کردن با داکترتان یا دواخانه مشکل دارید تقاضا کنید برای شما ترجمان بگیرند. باید از ترجمان مسلکی استفاده کنید و نه یک خویشاوند یا دوست. ترجمان ها آموزش دیده اند تا اصطلاحات طبی را بدانند و مکلف هستند معلومات را محرمانه نگهدارند.

داکتر یا دواخانه شما می تواند با Translating and Interpreting Service (TIS) (خدمات ترجمانی) نمبر 131 450 تماس بگیرد.

این خدمت رایگان و 24 ساعت شبانه روز، هفت روز هفته در دسترس می باشد.

این نشریه حاوی معلومات عمومی بوده و تمام عوارض جانبی احتمالی و یا تمام اسم های تجاری ادویه را شامل نمیشود.

دواهای ضد ناجوری روانی چگونه کار می کنند؟

مغز انسان مواد کیمیایی را می سازد که برای درست کار کردن مغز اهمیت دارند. کسانی که امراض روحی دارند یک عدم توازن در مقدار مواد کیمیایی مغز آنها پیش می آید. دواهای تداوی ناجوری روانی کمک می کند تا مقدار مواد کیمیایی مغز در حد صحتمند حفظ شود و توازن ایجاد گردد.

من چطور دوا های تداوی ناجوری روانی را باید استفاده نمایم؟

داکترتان راجع به بهترین طریق مصرف دوائتان با شما صحبت خواهد کرد. بیشتر دواهای تداوی ناجوری روانی بصورت گولی (تبلت) می باشند و اگر شما گولی دواهای تداوی ناجوری روانی استفاده می کنید، باید هر روز دوی خود را مصرف کنید.

برخی از دواهای تداوی ناجوری روانی بصورت تزریقی (پیچکاری) است. این تزریق باعث می شود دوا کم کم در بدن شما رها شود.

داکترتان راجع به بهترین وقت روز برای مصرف دوائتان با شما صحبت می کند. خیلی مرتب بودن مهم است و به شما کمک می کند یادتان باشد دوی خود را مصرف کنید. بطور مثال، ممکن است خوب باشد که هر شب پس از شستن و برس دندانن هایتان یا قبل از رفتن به بستر خواب دوی خود را بگیرید.

مقدار دوائی که باید بگیرم چقدر است؟

دکترتان راجع به اندازه لازم دوی تداوی ناجوری روانی را که باید مصرف کنید به شما می گوید. باید مقدار صحیح دوی خود را مصرف کنید. مقدار دوی خود را تغییر ندهید.

اگر فراموش کردم که دوی خود را مصرف کنم چه رخ می دهد؟

اگر مصرف دوی تداوی ناجوری روانی خود را فراموش کردید در صورتی آن را بگیرید که چند ساعتی بیشتر از وقت دوا نگذشته باشد.

اگر در ظرف چند ساعت از موعد مصرف دوا، مطلب به یادتان نیامد، صبر کنید تا موعد بعدی دوا و بعد در آن موقع همان مقدار عادی دوا را بگیرید. هرگز سعی نکنید که دوی مصرف نشده خود را با دو برابر کردن میزان دوا جبران کنید.

اگر احساس کردم که دارم جور می شوم، آیا باید دوی خود را متوقف کنم؟

اگر احساس می کنید که دارید جور می شوید، باید با داکتر خودتان صحبت کنید. همانقدر و با همان مقداری که برایتان تجویز شده به مصرف دوا ادامه دهید تا اینکه با داکترتان صحبت نمائید. بدون مشوره با داکترتان هرگز دوی خود را متوقف نکرده و مقدار آن را تغییر ندهید.

بسیاری از کسانی که دوا های تداوی ناجوری روانی می گیرند ماه ها و حتی سال ها آن را ادامه می دهند تا اینکه همچنان جان جور بمانند.

اگر راجع به دوا های تداوی ناجوری روانی نگرانی دارید، باید با داکترتان صحبت کنید.

برای اینکه دوا های تداوی ناجوری روانی کار کنند چقدر وقت را در بر خواهند گرفت؟

برخی از مردم در ظرف مدت یک هفته از مصرف دوا های تداوی ناجوری روانی، در بعضی از علائم آنها بهبودی مشاهده می شود. لیکن، معمولا بین شش هفته تا چند ماه طول می کشد تا دوا اثر داشته باشد.

آیا می توانم در حالیکه دواهای تداوی ناجوری روانی می گیرم سایر دواها را هم با آن مصرف نمایم؟

دوا های تداوی ناجوری روانی نمی تواند بر طرز کار سایر دوا ها اثر داشته باشد. شما باید راجع به دواهای دیگری که می گیرید با داکترتان صحبت کنید. سایر دواها شامل هر نوع دوائی است که توسط یک داکتر تجویز شده و همچنین دواهایی که می توانید بدون نسخه داکتر از دواخانه بگیرید.

اگر از دواهای گیاهی یا سنتی هم استفاده می کنید باید به داکترتان بگویند. این دواها ممکن است بر نحوه تأثیر دواهای تداوی کننده ناجوری روانی شما اثر داشته باشد.

داکترتان ممکن است سایر انواع دوا ها را برای شما تجویز کند تا همراه با دواهای تداوی ناجوری روانی تان مصرف کنید تا به علائم دیگری کمک شود. برای مثال داکترتان ممکن است برای شما دواهایی را تجویز کند که تشویش و بی خوابی شما را بر طرف نماید.

اگر مصرف دواهای تداوی ناجوری روانی برایم عوارض جانبی داشت چه باید بکنم؟

عارضه جانبی دوا عکس العمل نامطلوبی است که بدن نسبت به یک دوا نشان می دهد. بیشتر دواها عوارض جانبی هم دارند، مگر شدت عوارض جانبی ممکن است در اشخاص مختلف تفاوت داشته باشد.

اگر هر نوع عوارض جانبی از مصرف دواهای تداوی ناجوری روانی پیدا کردید باید مطلب را به داکترتان بگویند. داکترتان می تواند به شما راجع به تدبیر عوارض جانبی دوائتان معلومات بیشتری بدهد. دواهای تداوی ناجوری روانی غیرمعمول و دواهای تداوی ناجوری روانی معمول هر دو عوارض جانبی دارند.

عوارض جانبی و راه های اداره کردن آنها از فرار ذیل است: **در صورتی که هریک از این عوارض جانبی را تجربه کردید، لطفا با داکترتان صحبت کنید.**

عوارض جانبی که امکان آن وجود دارد	چه باید کرد؟
احساس خواب آلودگی	داکترتان ممکن است توصیه کند که بیشتر دواهایتان را در شب مصرف کنید. ممکن هم هست که شما را از موثر رانی یا به کار بردن ماشین آلات منع نماید.
شخ شدن عضلات، بی قراری یا حرکات غیر ارادی (مانند حرکات غیر عادی زبان، دهان، انگشتان یا پاها).	ممکن است به دواهای علاوه ای برای کمک به کم کردن عوارض جانبی ضرورت داشته باشنید.
خشکی دهان	چشیدن یک تکه یخ می تواند بزاق دهان شما را بیشتر نماید. آب بنوشید و دندان خود را بطور مرتب برس کنید. برخی از دواهای "cold and flu" ("ریزش و آنفلوآنزا") ممکن است خشکی دهان شما را بدتر نمایند.
چاق شدن	از یک رژیم غذایی صحتمند استفاده کنید و از خوردن خوراکی هایی که چربی و بوره آن زیاد است پرهیز کنید. کوشش کنید بین وعده های خوراک غذاهای سبک مصرف نکنید. بخصوص هنگام مصرف دواهای تداوی ناجوری روانی، ورزش های (فعالیت های) منظم باید بخش مهمی از کارهای روزمره شما باشد.
تیرگی دیده	چنین عارضه ای وقتی پیش می آید که مصرف دواهای تداوی ناجوری روانی را تازه شروع کرده باشنید. اگر در ظرف مدت 1-2 هفته این کدر شدن دید شما بهتر نشد، با داکترتان صحبت کنید.
سرچرخی	هنگام ایستادن مواظب باشنید. برای مثال، اگر دراز کشیده اید، و می خواهید ایستاد شوید، یقین حاصل کنید که نخست برای مدت چند دقیقه بنشینید و بعد کوشش کنید ایستاد شوید. اگر این مشکل دوام یافت با داکترتان صحبت کنید.
تغییر در میل جنسی و یا شهوت	مشاوره و برخی از دواها می توانند برای کمک به اختلالات در میل جنسی تجویز شوند.
قبض شدن (مشکل دفع مدفوع به علت سفت شدن بیش از حد)	یقین حاصل کنید که رژیم غذایی شما با خوردن نان های سیوس دار، غلات ناشتایی، میوه و سبزیجات (ترکاری) دارای الیاف (فایبر fibre) باشد. آب زیاد بنوشید و بطور مرتب ورزش کنید. مهم است که اگر این وضعیت دوام یافت با داکترتان صحبت کنید.
دل بدی (احساس استفراغ) یا سوء هاضمه	دواهای تداوی ناجوری روانی را با خوراک میل کنید. اگر روزه می گیرید با داکترتان صحبت کنید که چگونه دوی خود را مصرف کنید. اگر دوائتان را با خوراک مصرف می کنید، و دل بدی شما ادامه می یابد، با داکترتان صحبت کنید. داکترتان ممکن است برای کمک به شما دواهای دیگری تجویز نماید. برخی از دواهای رفع دل بدی که بدون تجویز داکتر از دواخانه قابل خریداری هستند نباید در هنگام مصرف دواهای تداوی ناجوری روانی استفاده شوند.